

ДЕТСКА ГРАДИНА „КАЛИНКА“
гр. БУРГАС кв „РУДНИК“ обл. БУРГАС ул „ЙОРДАНКА НИКОЛОВА“
№31

УТВЪРЖДАВАМ:
ДИРЕКТОР: РОСИЦА НИКОЛОВА

ПРОГРАМА

ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА

Програмата е създаден на основание чл. 263, ал. 1, т. 8 от Закона за предучилищното и училищното образование и е приета от Педагогическия съвет на проведено заседание.

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата програма е в съответствие с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки на правителството в областта на образованието и социално-икономическото развитие.

Водещи стратегически документи при изготвяне на училищната програма на ДГ „КАЛИНКА“ ГР.БУРГАС за превенция на ранното напускане на образователната система:

- ✓ Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система
- ✓ План за изпълнение на стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система
- ✓ Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства
- ✓ План за действие по изпълнение на националната стратегия за образователната интеграция на ученическите малцинства
- ✓ Национална стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността
- ✓ Национална стратегия за учене през целия живот
- ✓ Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество
- ✓ Национална стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012 – 2020)
- ✓ Конвенцията за борба срещу дискриминацията в областта на образованието
- ✓ Закон за предучилищното и училищно образование
- ✓ Наредба за приобщаващото образование
- ✓ Областни и общински стратегически мерки за превенция от отпадане

В Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система преждевременното напускане на училище е дефинирано като сложно явление, което оказва сериозно влияние върху индивидуалните съдби на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможностите за развитие на техните общности и върху цялостното социално-икономическо развитие на една страна в средносрочен и дългосрочен план. Превенцията и преодоляването на проблема изисква интегрирана политика и ангажираност на всички сектори и институции, свързани с образованието и с личностното и професионалното развитие на децата и младите хора в България. Необходими са широкообхватни мерки, насочени към осигуряване на: успешен преход между различните степени на образование, гъвкави и успешни възможности за преждевременно напусналите да продължат обучението си в системата на училищното образование с цел придобиване на ключови компетентности, разнообразни форми на обучение, признаване и валидиране на резултати от неформално обучение и информално учене, добра координация между институциите от няколко различни сектора на всяко ниво на управление – национално, регионално, местно и училищно. Един от факторите за преждевременно напускане на образователната система наложи въвеждането на единен Механизъм за противодействие на училищния тормоз, който има за цел да подпомогне училищата в усилия им за справяне с това явление.

РИСКОВЕ:

Преждевременното напускане на училище води още до нарастване на рисковете от социално изключване, застрашава сигурността и стабилността на обществото и е предпоставка за влошаване на качеството на живот на сегашното и на следващите поколения. Здравният статус и достъпът до ресурси и услуги, които могат да осигурят по-добър стандарт и продължителност на живота в добро здраве и благосъстояние, са в пряка зависимост от получената по-висока степен на образование. Посочените последствия са показателни за мащаба и степента на негативното влияние на преждевременното напускане на училище върху индивидуалните съдби на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможностите за развитие на техните общности и върху цялостното социално-икономическо

развитие на страната в средносрочен и дългосрочен план, поради което данните за дела на преждевременно напусналите образователната система в България не трябва да успокояват, а да насърчават изпълнението на всеобхватна и интегрирана политика за превенция на явлението, както и за неговото преодоляване там, където съществува.

При изготвянето на програмата се отчитат:

1. Ролята на цялата система от участници и взаимоотношенията помежду им, като се признава ролята на всяка от заинтересованите страни;
2. Сътрудничество в образователните институции за насърчаване на позитивната училищна култура, работата в екип в рамките на училищната общност;
3. Координираните мерки на всички нива;
4. Проследяване на напредъка

Настоящата Програма конкретизира изброените стратегическите и нормативни документи в три основни направления:

1. Превенция на преждевременното напускане на ДГ „КАЛИНКА“ ГР. БУРГАС чрез

- ✓ анализ на причините, водещи до отпадане от градина и напускане на образователната система,
- ✓ идентифициране на рисковите фактори за преждевременното напускане градината с оглед ограничаване на последиците от тях
- ✓ планиране на политики и мерки за преодоляване на рисковите фактори от отпадане;

2. Интервенция срещу преждевременното напускане чрез:

- ✓ Повишаване участието и ангажираността на родителите.
- ✓ Утвърждаване на индивидуалното и групово наставничество
- ✓ Консултиране.

3. Политики за компенсиране на ефекта от преждевременното напускане детската градина

- ✓ Създаване на подходящи условия за реинтегриране в образователната система на преждевременно напусналите я
- ✓ Завръщане на преждевременно напусналите към формалната система на образование и обучение чрез използването на различни форми на обучение
- ✓ Популяризиране на възможностите за учене в клубове, ателиета, регионални и местни центрове;
- ✓ Създаване на възможности за самостоятелно учене

ПРИЧИНИ ЗА ОТПАДАНЕ ОТ ДЕТСКА ГРАДИНА:

1. Социално-икономически причини;
 - ✓ Лошото качество на живот на определени социални слоеве;
 - ✓ Ниските доходи – невъзможност за покриване на разходите (дрехи, храна, обувки);
 - ✓ Поради задължение да гледа по-малкия си брат/сестра;
2. Образователни причини;
 - ✓ Затрудненията при усвояване на учебния материал;
 - ✓ Слаб интерес към учебния процес и произтичащото от него желание/нежелание да се посещава детска градина

✓ Наличие на конфликтни отношения със съученици и/или учители и др.;

3. Етнокултурни причини;

✓ НЕГРАМОТНИ РОДИТЕЛИ

✓ Страх на родителите поради опасност от открадване;

✓ По-ниска ценност на образованието;

4. Институционални причини;

Като такива могат да се квалифицират недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти на национално, регионално, местно и училищно ниво за справяне с преждевременното напускане

Недостатъчно ефективният контрол върху управлението и функционирането на политиките за обхващане, задържане и реинтегриране на децата в образователната система.

Положителната промяна на състоянието изисква прилагането на комплексни мерки и добра координация между институциите от няколко различни сектора на всяко ниво на управление - национално, регионално, местно и училищно.

Основната част от отговорностите за прилагането на националната политика по отношение на задължителното образование е съсредоточена в Министерството на образованието и науката, което е естествен координационен център на междусекторните действия за намаляване на преждевременното напускане

5. Причини, свързани със здравния статус;

В контекста на политиките за развитие на приобщаващото образование продължава тенденцията за интегриране на децата със специални образователни потребности в групите за целодневна организация, както включващото образование за деца в риск .

Рисковете за преждевременното напускане са свързани с недостатъчна подготовка на детските градини и училищата за приобщаване на тези деца.

Тук се включват и всички фактори на материалната база, образователната среда, човешките и финансовите ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на принципите на приобщаващото образование.

6. Психологически причини:

✓ Чувство за неуспех;

✓ Отчуждение от натрупания опит, неувереност в себе си;

✓ Самовъзприемане: „нямах късмет“, „не мога“, усещане за ограничен контрол върху събитията;

ДГ „КАЛИНКА” – гр . БУРГАС е градина в която се полагат много усилия за задържане и реинтеграция на отпаднали деца. Въпреки това отпадат , което се дължи най-вече на гореспоменатите причини.

Ежегодният статистически задълбочен анализ на превантивните дейности, които съпътстват целогодишната работа на специалистите показва, че ниският % на отпаднали деца се дължи най-вече на последователната политика на образователната институция в посока реализиране на дейности, залегнали в Стратегията и за развитие, подчинени на принципите за:

✓ **Всеобхватност на дейностите** – осъществяване на дейности по превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес

✓ **Публичност и прозрачност на цялостната политика** - чрез интернет страницата на градината и партньорството с медиите, документиране на проблемните и рискови ситуации и добрите практики,

✓ **Обратна връзка** с институции, родители, психолог, деца и учители,

✓ **Приемственост** – чрез съхраняване на традициите и недопускане да се забрави доброто старо, равнопоставеност на всички приоритети в развитието на образователната институция.

✓ **Идентифициране на рисковите фактори** – доклад анализи на учителя в групата.

Политиките и мерките, които ДГ „КАЛИНКА” - гр. БУРГАС предприема за преодоляване на причините за отпадане са подчинени на националните, областни и общински стратегически мерки като се отчита спецификата на образователната институция и нуждите от подкрепа на всяко дете.

Политики и мерки в ДГ „КАЛИНКА” - гр. БУРГАС, произтичащи от:

Семейни и социални причини:

1. *Възможно е нежелание на родителите* детето да ходи на градина поради страх от социална изолация, невъзможност за адаптиране към останалите деца; по-ниска самооценка, невъзможност за прибиране в населеното място – загубване на детето.

Мерки: - Силна мотивация чрез редица дейности за приобщаване на децата от ромски произход, децата със специални образователни потребности, както и изоставени от семейства, заминали в чужбина. Извозване със специализиран превоз.

2. *Трудова миграция на родителите* - Напускане на единия или и двамата родители на страната поради невъзможност за издръжка на семейството и търсене на работа в чужбина. Оставяне на детето на грижите на баби и дядовци, които нямат същия авторитет и изпадат в безсилие за справяне с трудната социална обстановка и новите модели на поведение на децата.

Мерки: Ежеседмични контакти, а при нужда и ежедневни с попечителите на изоставените деца, търсене на съдействие от отдел „Закрила на детето“.

3. *Недостатъчна образованост на родителите* и липса или занижен контрол върху цялостното развитие на детето. Изразява се в неконтролиране на часовете за прибиране, непознаване на контактите и приятелския кръг на детето.

Мерки: Мотивиране и приобщаване на тези деца за посещаване редовно на детската градина търсене на непрекъснати разширени срещи с тези родители с ръководството и учителите, психолога и образователния медиатор, и мотивиране и приобщаване към дейността на детската градина.

4. *Конфликти между агресивни родители* – побой, домашно насилие, развод, посегателство от страна на нови партньори на един от двамата родители.

Мерки: В най-честите случаи градината се превръща в единствено защитено място за детето и учител и психолог поемат грижите за детето в образователната институция.

Други по-важни мерки и дейности, залегнали в комплексния план за достигане на стратегическите цели, свързани с превенцията от отпадане са:

- ✓ **УПРАВЛЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА** за преждевременно напусналите .Изготвяне на база данни от учителите, в чиито групи има ученици от рискови групи /съобразно различните причини от отпадане/;
- ✓ Координиране действията на учителите с тези на ръководството;
- ✓ **КВАЛИФИКАЦИЯ** на педагогическите специалисти в посока управление на конфликти, справяне с агресията и насилието и превръщането му в педагогически консултант;
- 1. Провеждане на обучителен семинар на педагогическите специалисти за последиците агресия и насилие в детската градина;

2. Провеждане на обучения за агресията и насилието и начините за разрешаване на конфликти;
 - ✓ Реализирането на конкретни дейности за постигане целите
 - ✓ Дейности за усвояването на българския книжовен език .
 - ✓ Насърчаване включването в образованието на рискови групи и развиване на приобщаващото образование.
 - ✓ Увеличаване на разнообразието и ефективността на механизмите и стимулите за включване в образование и обучение.
 - ✓ Създаване на условия за включване на детето в група за повишаване на социалните умения за общуване и решаване на конфликти;
 - ✓ Насочване на детето към занимания, съобразени с неговите потребности;
 - ✓ Индивидуална подкрепа за детето от личност, която той уважава (наставничество);
 - ✓ Участие в дейности и в различни проекти по които се работи в детската градина.
 - ✓ Други дейности, определени с правилника за дейността на институцията;
 - ✓ Изграждане на широко публично доверие и подкрепа за политиките за превенция и намаляване на преждевременното напускане на училище и детска градина.
 - ✓ Повишаване качеството и ефективността на въздействие върху подрастващите чрез създаване на специфична образователна и възпитателна **ИНТЕРАКТИВНА СРЕДА** – медиен център (ученическо радио, телевизия, вестнике);
 - ✓ Поставяне на детето в **АКТИВНА ПОЗИЦИЯ** по отношения на усвояването на нови знания и практическа приложимост на преподавания материал;
 - ✓ Превръщането на детската градина в **ПРИЯТНО И ЖЕЛАНО МЯСТО** за децата чрез използване на **ИНОВАТИВНИ** педагогични методи и форми за предаване, преподаване и научаване на знания и осигуряване на подходяща интерактивна среда в нови модели и места за извънучебни занимания;
 - ✓ Извършване на ефективна **ДИФЕРЕНЦИРАНА** работа с децата с намалена успеваемост;
 - ✓ Изработване на индивидуален тематичен план и календарен график за преодоляване на изоставането;

 - ✓ Допълнителни дейности за превенция на поведението при деца с риск от отпадане;

 - ✓ Възлагане на отговорни индивидуални задачи , за да се почувстват значими в собствените си очи и в очите на околните, за да се мотивират и успяват;
 - ✓ Приобщаването им към общочовешките ценности и подготовката им за пълноценен живот в съвременните обществено-икономически условия;
 - ✓ Спазване на Координационния механизъм за деца в риск.
1. Включване на местните власти и социалните партньори като равноправни участници в такъв координационен механизъм;
 2. Формиране на екипи за разработване на дейностите по превенция от отпадане и залагането им в комплексната **ПЛАНИРАЩА И ОТЧЕТНА ДОКУМЕНТАЦИЯ**.
- ✓ Препоръката на Съвета на Европейския съюз от 28 юни 2011 г., засягаща политиките за намаляване на преждевременното напускане на училище (2011/С 191/01), както и със стратегическата рамка на ЕС за сътрудничество в областта на образованието и обучението.